

תקות מנחם

גיליון מס'
214

יו"ל לקראת ש"פ כי תבוא
ח"י אלול – יום הולדת שני המאורות
הגדולים הבעש"ט ואדמוה"ז
הי תהא שנת עליון

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי
הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"י אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם,
להראות ולהוכיח הנראה לענ"ד בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו,
הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.
ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר זרעים - א'

מחזור כ"ט שנת הז"ך

בעז"ה יום ג' פרשת כי תבוא י"ד אלול הי' תהא שנת עליון - 5770 - ה'פרצת

סיום הלכות כלאים והתחלת הלכות מתנות עניים

שנאמר: 'פן תקדש המלאה הזרע וכו'" [ודרשו רז"ל בגמ'⁶ 'תקדש
– תוקד אש"י.

ואח"כ מביא הרמב"ם עוד פרטי דינים בהלכה זו שלומדים
מפסוק זה בפרשה.

ואח"כ כותב בהלכה ג' "וכן אסור מדבריהם לזרוע כלאי הכרם
בחוץ לארץ" [כי מן התורה חייב רק אם זרוע בארץ ישראל כמ"ש
בהלכה הקודמת].

ומוסיף בהלכה הבאה⁷ "ולמה אסרו כלאי הכרם בחוץ לארץ
ולא אסרו כלאי זרעים? מפני שכלאי הכרם חמורין הן, שאם
נזרעו בארץ ישראל הרי הם אסורים בהנאה, וכיון שהם אסורים
בהנאה בארץ, אסרו לזרען בחוצה לארץ".

כלאי בהמה

ב. ובענין כלאי בהמה מדובר בפסוק בפרשת כי תצא שאסור
לעשות בהם מלאכה, לעומת פרשת קדושים שם מדובר על
האיסור להרביע כלאי בהמה, ובפרשת כי תצא כתוב על איסור
המלאכה. כמ"ש הרמב"ם בהלכות⁸: "כל העושה מלאכה בשני
מיני בהמה או חיה כאחד יהיה אחד מהן מין טהורה והשני מין
טמאה, הרי זה לוקה בכל מקום, שנאמר: 'לא תחרוש בשור
ובחמור יחדיו'⁹ [הוא הפסוק מפרשתנו]. אחד החורש או הזורע
או המושך בהם עגלה או אבן כאחד, או הנהיגו כאחד ואפילו
בקול לוקה, שנאמר 'יחדיו'.

ובטעם לאיסור המלאכה "בשור ובחמור יחדיו" יש ב' דיעות
בראשונים: הרמב"ם ו"רבינו בחיי" אומרים בפשטות שהעבודה
בהם יחדיו תביא אותם להרבעה, וה"אבן עזרא" אומר מטעם
צער בעלי חיים, כי לשני המינים תכונות שונות וקצב שונה,
ולעבוד ולהוליך אותם יחדיו יביא להם צער. וז"ל ה"אבן עזרא":
"והשם חמל על כל מעשיו, כי אין כוח החמור ככוח השור [ומזה
אפשר ללמוד במכ"ש לא לצער שום אדם בשום אופן!].

והרבינו בחיי מצטט את דברי ה"אבן עזרא", ושואל עליו, וז"ל:
"ולפי דבריו יהי שור וחמור דוקא, ולא בהמות אחרות ואין זה
דעת רז"ל" [כמ"ש בספרי: "לרבות שאר בהמה וחיה כיוצא
בשור" והרמב"ם פוסק (פ"ט ה"ז) שהדין כך בכל שני מיני בהמה,

כלאי הכרם

א. את הלכות כלאים התחילו בשבת פרשת כי תצא, הפרשה
ב"משנה תורה" שבה כתוב האיסורים של כל שלושת סוגי
הכלאים; כלאי הכרם, כלאי בהמה, וכלאי בגדים.

ואמנם על שלושת סוגי הכלאים כבר כתוב בספר ויקרא בפרשת
קדושים¹ (והרמב"ם מביא הלאוים משם), אבל הדברים כתובים
שם רק בקיצור ובפסוק אחד. וכאן שלושת סוגים אלו כתובים
בשלושה פסוקים וביותר פרטים, וכך נאמר²: "לא תזרע כרמך
כלאים, פן תקדש המלאה הזרע אשר תזרע ותבואת הכרם: לא
תחרש בשור ובחמור יחדיו: לא תלבש שעטנז צמר ופשתים
יחדיו".

והרמב"ם כותב בהלכות שמפסוקים אלה לומדים פרטים
והלכות שלא כתובים בפרשת קדושים; וכך כותב הרמב"ם
בתחילת פרק ה' דהלכות כלאים³: "הזורע שני מיני תבואה ושני
מיני ירקות עם זרע הכרם, הרי זה לוקה שתיים; אחת משום 'שדך
לא תזרע כלאים'⁴ [שזהו גם החיוב שמביא הרמב"ם בתחילת
הפרק הראשון בהלכות כלאים⁵, שזהו דין כלאי זרעים בשדה,
שנאמר בפרשת קדושים ולא בפרשת כי תצא, שכאן מדובר על
כלאי הכרם, ולגבי כלאי זרעים כותב שם הרמב"ם: "הזורע שני
מיני זרעים כאחד בארץ ישראל, לוקה, שנאמר: 'שדך לא תזרע
כלאים'", ואח"כ מביא שם הרמב"ם את הפרטים בדיני הלכות
כלאי זרעים] ואח"כ ממשיך שם הרמב"ם לגבי כלאי הכרם:
"ואחת משום 'לא תזרע כרמך כלאים'", שזהו הפסוק והמקור
לכלאי הכרם מפרשתנו. ואח"כ מביא הרמב"ם הפרטים בהלכה
זו ובחומר כלאי הכרם על כלאי זרעים, שהגידול נאסר בהנאה
כמו שנאמר כאן בפרשת כי תצא "פן תקדש המלאה, הזרע אשר
תזרע ותבואת הכרם", וכמ"ש הרמב"ם בהלכה ז': "אסור לזרוע
ירקות או תבואה בצד הגפנים, או ליטע גפן בצידי הירק או
תבואה, ואם עשה כן אע"פ שאינו לוקה [כי המלקות הוא רק
כשזורע חיטה ושעורה וחרצן במפולת יד] – הרי זה קידש ונאסרו
שניהם בהנאה, הירק או התבואה או הגפנים, ושורפין את שתיהן,

1 קדושים יט, יט.

2 כי תצא כב, ט-יא.

3 הלכה א.

4 קדושים יט, יט.

5 פרק א' הלכה א'.

6 קידושין נו, ב.

7 הי"ד.

8 פ"ט ה"ז.

9 תצא כב, י.

א' מין טהורה וא' מין טמאה] וע"כ הרבינו בחיי מפרש כנ"ל כדעת הרמב"ן.

כלאי בגדים

ג. ואח"כ בפרק עשירי מדבר הרמב"ם על דיני כלאי בגדים שהאיסור הוא דווקא בצמר ופשתן בלבד שלומדים **מפרשתנו** וכמו שכותב בהלכה הראשונה¹⁰: "אין איסור בכלאי בגדים אלא צמר ופשתן בלבד שנאמר 'לא תלבש שעטני צמר ופשתים יחדיו' [היינו שמפרשתנו תצא לומדים שאיסור שעטני הוא בצמר ופשתן, משא"כ בפרשת קדושים נאמר רק 'ובגד כלאים שעטני לא יעלה עליך' ולא אומר מהם מיני הכלאים]."

ואח"כ כותב הרמב"ם שמפסוק זה לומדים שאסורה רק הלבישה, וז"ל בהלכה י"ב: "כלאי בגדים מותר לעשותם ולמכרם, ואין איסור אלא ללבושם בלבד או להתנסות בהם שנאמר 'לא תלבש שעטני' ונאמר (פרשת קדושים) 'לא יעלה עליך'; העליה שהיא דרך לבישה אסור, אבל עליה שאין דרך לבישה וכו' מותר וכו'".

וקודם בהלכה ד', מביא עוד לימוד מפסוקים אלו בפרשתנו, וז"ל: "ומנין שכל איסורין אלו של תורה? שהרי הוצרך הכתוב להתיר כלאים בציצית כמו שלמדו מפי השמועה¹¹ שלא נסמכה פרשת כלאים לפרשת ציצית [בפרשתנו מיד אחרי דין איסור לבישת בגד כלאים נאמר בפסוק הבא 'גדילים צעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה'¹²] אלא להתיר כלאים בציצית. והציצית חוטי קשורין בלבד הן, מכלל שחיבור כזה שלא במקום מצווה איסורו מן התורה, שאינו ממעט בתורה דבר שאסור מדברי סופרים".

וכן כותב הרמב"ם בהלכה והלימודים שלומדים ממי"ש בפרשתנו "יחדיו".

וכפי שכתבנו, בפרשתנו תצא מדובר בפרטיות על דיני כל שלוש סוגי הכלאים ובהמשך לזה גם שכלאים בציצית מותר שכל זה לא כתוב בפרשת קדושים.

ועל כך מדובר גם בהלכה האחרונה של פרק זה המסיימת את כל הלכות כלאים, הלכה ל"ב, וז"ל: "כהנים שלבשו בגדי כהונה שלא בשעת עבודה אפילו במקדש לוקין, מפני האבנט שהוא כלאים, ולא הותרו בו אלא בשעת עבודה שהיא מצות עשה **בציצית**" (וכנראה הנוסחא הנכונה "כציצית", כמו בדפוסים אחרים).

ספר זרעים – מצוות התלויות בארץ

ד. את רוב הלכות כלאים לומדים בשבוע של פרשת "כי תבוא אל הארץ" והרי הלכות כלאים היא ההלכה הראשונה של ספר זרעים, שברובם מדברים ע"ד מצוות והלכות התלויות בארץ שאין נוהגות אלא בארץ ישראל. וזה תוכן תחילת הפרשה "כי תבוא אל הארץ" שבה מדובר על מצוות ביכורים ואח"כ על שאר המתנות של תרומות ומעשרות שכל אלה נוהגים דווקא בארץ ישראל, והתחילו בבואם לארץ. ועל אלה מדובר בהמשך ספר זרעים שהתחילו בימים אלו.

ובפרשה היוצאת, כי **תצא**, למדו על עניני "הפלאה" ונדריים שאינן מצוות התלויות בארץ ונוהגין בכל מקום גם בחו"ל ולא דווקא בארץ ישראל. וגם התחילו בשבת הלכות כלאים שבחלק גדול גם נוהגות בחו"ל (כמו כלאי הכרם רק מדברי סופרים (לא כלאי זרעים), וכלאי בהמה וכלאי בגדים שאסורים מדאורייתא בכל מקום גם בחו"ל).

ובפרשה הנכנסת **והבאה**, כי **תבוא** אל הארץ" מדובר על מצוות שמקיימים בארץ ישראל ולומדים השבוע זה ברמב"ם את המצוות בתחילת סדר "זרעים", שרוב הלכותיו נוהגים רק בארץ

ישראל.

כלאים – גימטריא – 101, למעלה מסדהשת"ל

ה. כנ"ל, בסיום ההלכה האחרונה של הלכות כלאים מדבר הרמב"ם על היתר כלאים בבגדי כהונה בשעת העבודה ועל היתר כלאים בציצית; ובחסידות ומאמרי הצ"צ ב"אור התורה"¹³ מבואר שאיסור כלאים בבגדים, "צמר ופשתים יחדיו", הוא בגלל שצמר בא מבחינת חסד – מים, ופשתים מגבורה – אש, ועירובם למטה יכול להיות יניקה לחיצונים, אבל למעלה בשרשם הם יחודים עליונים, וע"ד מי"ש "עושה שלום **במרומי**; שלמעלה מיכאל שר של מים וגבריאל שר של אש הם מתערבים יחד, ואין מכבין זה את זה, כי בשרשם הנעלה אינם בסתירה זל"ז. והרבינו בחיי אומר (ומובא באוה"ת) ש"**גדילים**" הוא רמז למי"ש¹⁴: "הוי אלקי **גדלת** מאוד, הוד והדר לבשת" [היינו דרגת הגדלות] "כי הלושב ציצית בל"ב חוטיך, שנמשכים מליב נתיבות פליאות חכמה".

[ואולי אפ"ל ש"**כלאים**" – אותיות – "מיכאל" שמורה על דרגה נעלית וגבוהה – "**רב חסד**", וכתוב בקבלה ובחסידות ש"**מיכאל** – גימטריא – 101; למעלה מהספירות וסדר ההשתלשלות, וזהו גם הגימטריא של המילה "**כלאים**" – 101, היינו שבשרשם "צמר ופשתים", היינו כלאים במצוות ציצית ובבגדי כהונה הם ייחודים עליונים ומצוה.

וי"ל "**כלאים**" (וכן "מיכאל") – הן אותיות – כלים – בתוספת א'; היינו גילוי האל"ף – אותיות **פל"א** ו"**אלופו** של עולם" ב"**כלים**" – גימטריא – 100 (10 הספירות וכ"א כלולה מ-10; היינו – 100 סדר ההשתלשלות) ו"כלאים" (וי"מיכאל") – 101; למעלה מהטבע וסדר ההשתלשלות.

"תקות" חוט השני"¹⁵

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. התחילו ה' כלאים בפרשת תצא, שם מדובר בפרטיות על כל סוגי הכלאים; כלאי הכרם, כלאי בהמה, וכלאי בגדים.
- ב. בפרשתנו כתוב שאסור לעשות מלאכה בכלאי בהמה.
- ג. מפרשנו לומדים שאיסור שעטני הוא בצמר ופשתים, ודווקא כשתפורים יחדיו.
- ד. רוב ספר זרעים במצוות התלויות בארץ, וכן פרשת "תבוא אל הארץ" – מצוות ביכורים וביעור מעשרות.
- ה. בפרשתנו היתר כלאים בציצית – ובהלכה האחרונה ע"ד היתר כלאים בבגדי כהונה ובציצית.
- ו. "גדילים תעשה לך" – בדרגת ה"גדלות" מותר כלאים.

* * *

בעז"ה יום ו' עש"ק פרשת כי תבוא י"ז – טוב – אלול

ה' תהא שנת עליון - 5770 - ה'פרצת

סיום הלכות מתנות עניים והתחלת הלכות תרומות

כי תבוא אל הארץ – מצוות התלויות בארץ

א. כפי שכתבנו לעיל בסיום הקודם על תחילת ספר "זרעים" שרוב הלכות בספר זרעים (כולל גם ה' מתנות עניים) נוהגות

13 אוה"ת עה"פ פ' תצא.

14 תהילים קד, א.

15 יהושע ב, ח. ועיין ברש"י שפירוש "תקות" – מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה המרגלים של יהושע, ובו תלו משפחת רחב תקוותם), והרי זו מטרת חיבורנו "תקות מנחם" – להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשוה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

10 פרק י, ה"א.

11 יבמות ד, א.

12 פסוק יב.

רק בארץ ישראל, מתאים לתחילת ולשם הפרשה¹⁶ "כי תבוא אל הארץ אשר הווי אלקיך נתון לך נחלה וירשתה וישבת בה". והנפלא הוא שבתחילת פרשתנו תבוא מדובר על רובם ככולם של העניינים בהלכות של ספר זרעים; ועל הסדר; הלכות **מתנות עניים**; בהן מדובר על לקט שכחה ופאה ומעשר עני, שע"ז מדובר בתחילת פרשתנו, בפרשת ביעור ויודי מעשרות, כמ"ש בביעור מעשרות¹⁷: "ונתתה ללוי לגר ליתום ולאמנה, ואכלו בשעריך ושבעו", ואומר רש"י: "ונתתה ללוי, (את אשר לו, הרי מעשר ראשון). **לגר ליתום ולאמנה** – זה "מעשר עני" ובהלכות אלה ברמב"ם פרק י"א¹⁸ שכותב שוודי המעשרות יכול להיות רק אחרי "שיוציא כל המתנות, שנאמר¹⁹: "ביערת הקודש מן הבית וכו' (וגם נתתיו) – **לגר ליתום ולאמנה** – זה מעשר עני ולקט שכחה ופאה (אע"פ שאין לקט שכחה ופאה מעכבין את הוויודי) "כי לא כתוב בהם חיוב נתינה אלא רק "תעזוב", בכל אופן לדברי הרמב"ם מדובר בפסוקים בכל המתנות עניים שמדברים בהלכות; גם מעשר עני וגם לקט שכחה ופאה [מלבד מצות הצדקה לעניים, שאמנם מדובר ע"ז כאן בהלכות מתנות עניים, אבל זו לא ממצוות התלויות בארץ ונוהגת בכל מקום גם בחו"ל, ולא מדובר ע"כ בפרשת כי תבוא אל הארץ]. וגם ברש"י הלאה בוודי המעשרות, שנאמר²⁰: "ואמרת לפני ה' אלקיך, ביערת הקודש מן הבית, וגם נתתיו וגו' ולגר ליתום ולאמנה, אומר רש"י: "זה מעשר עני".

הלכות **תרומות**: גם מדובר בפרשה, בוודי מעשרות: "וגם נתתיו ללוי ואומר רש"י: וגם לרבות **תרומה**", וברמב"ם בהלכה הנ"ל: "וגם נתתיו, מכלל שקדמתו מתנה אחרת, והיא **תרומה גדולה, ותרומת מעשר**".

בהלכות **מעשר** (שהכונה רק למעשר ראשון, ולכן נקרא מעשר ללוי יחיד); אומר רש"י על "ונתתה ללוי את אשר לו, הרי מעשר ראשון", וכן אח"כ בוודי אומר רש"י על הנאמר: "וגם נתתיו ללוי, זה **מעשר ראשון**". וכן כותב הרמב"ם כנ"ל.

הלכות **מעשר שני ונטע רבעי**; עה"פ "ואמרת וגו' ביערת הקודש מן הבית" אומר רש"י: "זה **מעשר שני ונטע רבעי** [שכתוב בהם במעשר שני **"קודש לה"**]²¹ ונטע רבעי **"קודש הילולים"**²², ולמדך שאם שהה מעשרותיו של שתי שנים ולא העלם לירושלים, שצריך להעלותם עכשיו". וכן כתוב ברמב"ם בהלכה, שמע"ש ונטע רבעי קרוי "קודש".

ביכורים וחלה

ג. הלכות **ביכורים**; בן מדובר על שאר כל מתנות הכהונה (גם מהקדשים וכו'), אבל בפרשה זו מדובר רק על המצוות התלויות בארץ; ביכורים וחלה; על מצוות הבאת ונתינת ומקרא ביכורים מדובר בפרטיות בכל הפרשה הראשונה דפרשתנו. ובפרשת ויודי מעשרות שעה"פ וגם נתתיו ללוי" אומר רש"י שמדובר על מעשר ראשון, ומוסיף: "וגם, לרבות תרומה וביכורים" [והשאלה היא למה הרמב"ם הנ"ל שאומר על "וגם נתתיו" – מכלל שקדמתו מתנה אחרת, והיא תרומה גדולה ותרומת מעשר", ולא מזכיר כרש"י גם **ביכורים**?

ולשון הרמב"ם הוא לשון המשנה בפרק ה' דמסכת מעשר שני²³ והתו"ט וה"משנה ראשונה" שם מביאים את הגמ' ירושלמי על המשנה²⁴, שאומר שיש גורסים במשנה גם ביכורים וזה תלוי

16 תבוא כו, א.

17 פסוק יב.

18 הי"ב.

19 פסוק יג.

20 פסוק יג.

21 בחוקותי כו, ל.

22 קדושים יט, כד.

23 מעשר שני פ"ה משנה יי.

24 ירושלמי מע"ש פ"ה הלכה ה.

במחלוקת רבי שמעון ורבנן במסכת ביכורים²⁵, שרובן ביכורים טעונין ביעור, ולר"ש אין טעונין ואין צורך לבערם ויכול לתתם לכהן גם אחרי זמן הביעור, והמשנה שלא גורסת ביכורים בוודי מעשרות היא ע"פ ר' שמעון, וה"משנה ברורה" אומר שכוונת הירושלמי, שהמשנה לא רצתה להיכנס למחלוקת זו, ולכן לא כתוב בשמנה הביכורים. ולפי"ז ברמב"ם הוא לשון המשנה. ורש"י על החומש שמביא כאן הביכורים יחד עם התרומה כנראה הוא כדעת חכמים].

ועל מצות **חלה** שגם כתובה בהלכות ביכורים אומר הרמב"ם ש"י(ביערת הקודש) מן הבית" – זו חלה שהיא המתנה של כהנים בבית" וכך איתא במשנה כבחאור הברטנורא: "שהיא נתרמה מן העיסה בתוך הבית" [והשאלה, שרש"י על החומש מביא כל המתנות (הנלמדים במשנה) ואפילו ביכורים, ולמה לא מזכיר חלב, שגם מוזכרת במשנה].

וכן מוזכרים במשנה ברש"י וברמב"ם עוד הלכות עיקריות במעשרות הרמוזים בפסוקים אלו בוודי מעשרות, כמו (ל' רש"י): "ככל מצותך. נתתים כסדרם ולא הקדמת תרומה לביכורים, ולא מעשר לתרומה ולא שני לראשון שהתרומה קרויה יראשית וכו' וכתוב וכו' לא תאחר"; לא שנה את הסדר: **לא עברתי ממצותיך**. לא הפרשתי ממין על שאינו מינו ומן החדש על הישן (ולא מן התלוש על המחובר ולא מן המחובר על התלוש): **ולא שכחתי**, מלבדך על הפרשת מעשרות, והרמב"ם²⁶ מוסיף, וז"ל: "ומלהזכיר שמו עליו".

השקיפה ממעון קדשך

ג. והקשר של הלכות **מתנות עניים** לתחילת פרשת **תבוא נפלא** ומדהים **ביותר**;

עה"פ בפרשת וירא בקשר למלאכים שהלכו מאברהם נאמר²⁷: "ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום" אומר רש"י (מהמדרשים²⁸): "כל השקפה שבמקרא לרעה חוץ מ"השקיפה ממעון קדשך"²⁹, שגדול כח **מתנות עניים** שהופך מידת הרוגז לרחמים" [ובמדרש תנחומא פרשת תשא הלשון: גדול כוחן של בעלי מעשרות, שהופכין את הקללה לברכה" ומביא שם כו"כ פסוקים שהלשון השקפה הוא לשון צער. ועד"ז בשמו"ר, ושם הלשון "מוציאי מעשרות".]

והנפלא הוא! שלמרות שבפרשה זו מדובר גם על שאר מתנות, לא רק מתנות עניים כמעשר עני ולקט שכחה ופאה, אלא גם בתרומות ומעשרות שהולכים לכהנים וללוויים, וקורא לזה כח **מתנות עניים**.

וה"מזרחי" מפרש זאת ע"פ מ"ש בוודי מעשרות "עשיתי ככל אשר צויתני", ופירש רש"י: "שמחתי ושימחתי בו". שהכונה היא לשמח את העניים, "הגר היתום והאלמנה".

"תקוה" חוט השני"¹⁵

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

א. **ברוב ספר זרעים מצוות התלויות בארץ – ופרשתנו "תבוא אל הארץ"**.

ב. **המצוות בתחילת הפרשה; ביכורים ויודי מעשרות, מצוות התלויות בארץ.**

ג. **בוודי מעשרות מוזכר ומרומז כל מתנות עניים וכל מתנות כהונה ולויה שעליהן מדובר בספר זרעים.**

25 ביכורים פ"ב משנה ב.

26 בהלכה טו.

27 וירא יח, טו.

28 תנחומא תשא יד. שמו"ר תשא פמ"א, א. מכילתא בשלח ד. ירושלמי מעשר שני פ"ה ה"ה [ואולי ה' רמז לענין החומש בצדקה. ועמיים ה' – 10, ענין המעשרות].

29 פרשתנו תבוא כו, טו.

ד. גדול כח מתנות עניים שהופך "השקיפה" מקללה לברכה.

* * *

נכתב לעיל ע"ד מאחז"ל בקשר למ"ש בפרשה "השקיפה ממעון קדשך" לעומת מ"ש בפרשת וירא "וישקיפו על פני סדום" "כל השקפה לרעה חוץ מהשקיפה ממעון קדשך וכו'", [וי"א שפירוש המילה "השקפה" הוא מל' מכה, כמו "משקוף" שהדלת נוקשת ומכה עליו, וכמו שאומר רש"י עה"פ בפרשת מקץ³⁰ על השיבולים בחלום פרעה "ושדופות קדים" שהאונקלוס מתרגם "ושדיפן קידום", ורש"י מפרש זאת, וז"ל: "חבוטות, ל' משקוף החבוט תמיד ע"י הדלת המכה עליו"].
ורציתי לבאר זאת, בקשר למה שיש כאלה שאצלם העקרונות והדעה שלהם שרוצים לדמות שהם "דעת תורה", וקוראים לזה "השקפה", ולמרות שכתוב בהלכה ובחז"ל אחרת אצלם ה"השקפה" חשובה ובעלת משקל יותר (ובזמנו כתב עד"ז הרה"ח טוביה שיחי' בלוי סדרת מאמרים בכותרת "השקפה מול הלכה").

ורציתי לומר ע"ד הצחות שמאמר חז"ל זה, "כל השקפה" – לרעה" מרמו לענין זה (ובפרט אצל כאלה שאצלם ה"השקפה" כלי להתנגדותם ומלחמתם הגסה נגד החסידות והחסידים).

יש ראייה, הבטה והסתכלות, ולעומת זאת "השקפה", וההבדל; ראייה הבטה והסתכלות הן מקרוב, והשקפה היא הראייה מרחוק, כמו שהיה בפשטות "וישקיפו על פני סדום" וכן בשפה המדוברת ה"משקפת" היא כלי לראיה מרחוק.

ובעניינינו, היהדות אצלנו היא לא רק "השקפה" (הסתכלות מרחוק); השקפת היהדות אצלנו (מקרוב), היא אנחנו, חיינו ואמונתנו, ולא עומדים מהצד ומשקיפים על היהדות והאמונה כאילו מרחוק.

ואצל החסידים, האמונה בחסידות וברביים לא "השקפה" שהחסיד "אוחז" מהרבי, אלא זו אמונה וביטול עצמי.

ובהשגחה פרטית; בשבת שלפני ה"בחירות" בארץ בשנת תש"מ, אז ה"מנגדים" בשם "השקפה" לחמו ר"ל בחירוף נגד החסידים וחב"ד, באגודת ישראל, וכ"ק אד"ש מה"מ הורה להלחם בכל הכח ש"יד החסידים תהיה על העליונה", ושחב"ד תתערב באופן (כלשון אד"ש) "חד פעמי" במלחמה זו.

ואז אמרתי שהשבת שלפני הבחירות היתה פרשת וירא, שם קוראים "וישקיפו על פני סדום" [וגם אפשר לומר "השקפה" – מל' שקוף; נבוב ומבוטל...].

אבל "השקיפה ממעון קדשך" – היא ה"השקפה" האמיתית, העילאית והשמיימית.

וה"בחירות" עצמן היו ביום שלישי דפרשת חיי שרה, אז מתחיל שיעור החת"ת: "ויקה העבד עשרה גמלים מגמלי אדוני", וכתוב בחסידות (אור התורה מהצמח צדק) ש"גמל" – מל' האות "גימל" – שעניינו משפיע וגומל חסדים לדלים, והוראת אד"ש אז היתה להלחם למפלגת "אגודת ישראל", שהאות שלה ג', והיא נצחה בגדול את ה"מתנגדים", והיתה שמחה ש"יד החסידים על העליונה!".

בקשר לפרשת "כי תבוא אל הארץ", וכל הפרשיות של ספר "דברים", הן הכנה לכניסה לארץ, ובפרט מפרשת "ואתחנן" שמושה רבינו מתפלל ומתחנן 516 תפילות (כמנין "ואתחנן" וגימטריא "תפלה" ו"שירה") שיוכל להכנס לארץ.

בקשר לזה כדי לספר המעשה דלהלן;

בד' שבט שנת תשנ"ה, ביום ה"אראציט" של הצדיק הקדוש ה"באבא סלי", היתה סעודת התוועדות סיום הרמב"ם ב"בית משיח" – 770,

והבחורים הספרדים ביקשו ממני שאומר דבר תורה בשמו, וסיפרתי מה ששמעתי מהמשפיע של ביה"ס למלאכה בכפר חב"ד הרה"ת משה שיחי' אדרעי, שסיפר פעם בסיום הרמב"ם -770 (הרב אדרעי הוא מחותן עם ה"באבא סאלי", אחיו הרה"ת ישר שיחי' אדרעי הוא חתנו, והיתה לו דלת פתוחה מתי שרוצה להיכנס לביתו):

פעם בא' הערבים, בתחילת הערב, נסע הרב משה אדרעי מכפר חב"ד לכיוון "נתיבות" עירו של ה"באבא סאלי". באמצע הנסיעה קיבל הודעה שכ"ק אד"ש מה"מ הולך להתוועד התוועדות פתאומית כשחזר מהאוהל. ואדרעי נסע בדרך למקום סמוך ששמעו "שידור חי" מההתוועדות, ואחרי כמה שעות, בשעות הקטנות של הלילה (ומכיוון שהיתה לו שם דלת פתוחה, יכל להיכנס בשעה זו בלי עיכובים).

ר' משה נכנס לבית ודרכו בקודש של ה"באבא סאלי" היתה שלא הלך לישון במיטה בלילה, אלא התנמנם על ספה "נים ולא נים", וכשהבחין בו ה"באבא סאלי" שאלו לו את כל הפרטים דלעיל, שבדרך נודע לו על ההתוועדות של הרבי, וה"באבא סאלי" בקשו שיחזור על השיחות ששמע מהרבי.

ר' משה שיחי' חזר בפניו את השיחות, וראה שה"באבא סאלי" שומע מאוד בשקיקה וראה אצלו נחת רוח, והבין שהזמן גרמא, ושאלו: בבקשה תאמר לי מתי הרבי יבוא לארץ ישראל?

ה"באבא סאלי" טפח קלות להר' אדרעי בידו, לאות שמבין את מבוקשו ויענה לו.

וה"באבא סאלי" אמר לו: "למה משה רבינו לא נכנס לארץ ישראל? התשובה היא כי משה רבינו הוא "פני חמה" וארץ ישראל (ספירת המלכות – מקבל) היא רק "לבנה". וע"כ לא יכל משה להכנס לארץ כדי שלא יבייש את ארץ ישראל... ולעת"ל שיתקיים "והיה אור הלבנה כאור החמה" אז יוכל הרבי להכנס לארץ... [והתבטא בכפיפה ובדיבור אחד, ע"ד אד"ש מה"מ ומשה רבינו].

[ולאחר זמן מצאתי ביאור זה בווהר פרשת בשלח, שמספר למה משה רבינו לא נכנס לארץ, באותיות דומות, ביאור נפלא!]

ווהור מסביר שהקב"ה אומר למשה רבינו, האור של ארץ ישראל הוא כאור הלבנה, והאור שלך הוא כאור החמה, וכמו שכשמאירה וזורחת החמה לא נראית הלבנה כי אורה בטל, אומר הקב"ה למשה אם תכנס לארץ, יתבטל האור של ארץ ישראל.

[וכמוכן שהסיבה שמושה לא נכנס לארץ, כמ"ש בתורה בגלל "מי מריבה", כי אם רק בגלל שלא לבטל את אור ארץ ישראל, למה בגלל זה משה צריך לסבול].

וסיפור זה עשה "מופת" (המשך יבוא בגליון הבא בעז"ה).

לעילוי נשמת

האישה החשובה הצנועה והכשרה

מרת ליבא זלאטע בת הרה"יח התמים ר' אליהו שוי"ב ע"ה

מלכובסקי

נפטרה יום ג' כ"ו סיון ה'תש"ע

שתהיה מליצת יושר עבור בני משפחתה שיחיו לאריכות ימים ושנים טובות מתוך בריאות אושר ושמחה ונחת יהודי חסידותי תמיד כל הימים והצלחה בכל עניניהם בגדמיות וברוחניות ויזכו לקבל פני משיח צדקנו, והקיצו ורננו שוכני עפר והיא בתוכם בקרוב מיי"ד ממ"ש, נאו!

נדפס ע"י בני משפחתה

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביהכניס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!